

ישע! 3:10 לטובת פרס!

כסדרה כל — 40 עמודים. עבודה מושלמת, נקיה ומהודרת. עיצאם, שאהב שלמות, היה נהנה ממנה. גם אמיל.

מישגל כתרופה לכל

אני חובביסרטים מושבע, שכמעט ולא מזדמן לו לראות סרטים. אני עסוק מדי. אבל השבוע ראיתי במיקרה שלושה סרטים בהקרנות מוקדמות. שניים מצויינים, אחד מעניין. יתכן כי הסיפור של הסרט שניעת האימפריה האמריקאית טמון בהחלפת שמו. המפיצים בארץ סברו, כנראה, שהשם ירטיע את הצופים, והעניקו לו שם חלופי: שיחות מלוכלכות.

האידיאולוגיה של הסרט הקלירצפתי הזה כלולה דווקא בשם המקורי, ואילו תוכנו הממשי כלול בשם הישראלי.

האידיאולוגיה נאמרת בהתחלה. כל תרבות חדשה עולה, משגשגת, מורקנת ומתה, בדיוק כמו בן־אדם. כאשר היא עדיין בשלב של עליה, יש לבריות אמונה חזקה, תכלית קיבוצית: הם מוכנים להקריב את עצמם למען אידיאל נעלה. להתמסר כולם להגשמתו. אין הם מחפשים אושר אישי. אך כאשר התרבות שוקעת, כל פרט רוצה רק ליהנות. האדם מחפש אושר בחיים, תענוגות חומריים ומיניים.

מי אמר את זה? הסרט מגלה את המקור: ההיסטוריון הבריטי הרגול ארנולד טוינבי.

(האמת היא שאת התיאוריה המציא אוסוואלד שפנגלר, גרמני פסימי, בשלהי מלחמת־העולם הראשונה. הוא כתב יצירה מנומנטלית בשם שקיעת המערב, המבוססת על תיאוריה זו. אחר־כך בא טוינבי המבריק, אימץ לעצמו את התיאוריה והכניס אותה לאופנה. כיום מייחסים אותה לטוינבי. שפנגלר המיסכן נשכח לגמרי. זהו לאיפעם גורלם של הוגי תיאוריות מהפכניות. ליבי עם שפנגלר.)

אחרי הקדמה זו, מוקדש הסרט כולו לשיחות של ארבעה גברים וארבע נשים. הגברים מכינים ארוחת־ערב ומדברים בינם לבין עצמם על הרפתקות מיניות. כן תיאורים של גברים וכישלונות, פחדים ודבריריה, מיושבל בשיחות בין גברים. באותה השעה עוסקות ארבע הנשים בהתעמלות, בשחייה ובאתלטיקה, וגם הן מדברות בינן לבין עצמן על מישגלים, הרפתקות לסביות ואחרות, לפרטי־הפרטים.

הסרט כולו מורכב משיחות אלה, והן משעשעות ומתוחכמות מאוד.

לא במיקרה עוסקות הנשים באתלטיקה, והגברים בכישול. התפקידים התופכו, והכל עוסקים במישגלים באופן כפייתי. המישגל הוא תרופה לצירות פשוטה, פקידה פאריסאית צעירה הארמג'ור, אמצעי למלחמה בבריאות ובהורקות.

כולם אינטלקטואלים, כמובן. נערתי־העיוסי, המעניקה לאחר הגברים "הרפיה", מרבת תוך כדי כך על הרגשת האנושות עם תרבות השנה 1000. עם תיאור השנה 1001 הגבר לשיאו. ואילו הפרופסורית מסכירה: אנחנו יודעים הרבה על המצרים, ומעט על הגוים. הרבה על הגברים, ומעט על הנשים. המנצחים מעניינים יותר מאשר המנצחים!

סרט מצחיק עד דמעות, תרתי משמע. כי בסוף נשארות הרמעות.

גם שמו של הסרט הצרפתי הקרן הירוקה הוחלף. בעברית זכה בשם הסתמי קיץ. חבל.

תחת האינטלקטואלים המבריקים משני (או משלושת) המינים בסרט הקבירי, באה כאן צרפתייה פשוטה, פקידה פאריסאית צעירה המונית, לאיפה, חסרת ביטחון עצמי, בודדה, עד סף הייאוש. בעונת החופשה השנתית, כאשר כל הפאריסאים יוצאים לחופשי תם בנדידת־עם המונית, היא נותרת בלי חברים וחברות. היא פוחדת לצאת בחברה, שמה יראו שהיא בודדה. היא פוחדת מפני דחייה על־ידי הגברים. היא חשה אפסות. היא מנסה לצאת לחופשה לבדה פה ושם, ובכל פעם היא חוזרת מוכה ומובסת.

אבל יש לה חלום. יום אחד תפגוש בגבר הנכון. סמל החלום הוא הקרן הירוקה — הקרן האחרונה של השמש השוקעת. את הסוף אפשר לרמזין.

זה יכול היה להיות סרט די פשוט, אלמלא המישחק הנהדר של דלפין הצעירה (מארי ריביר), והשיח הממלא את הסרט — שיח שאין בו צליל כוונ או צורם אחד. לדעתי, סרט מעולה. הסרט השלישי הוא מסוג אחר. מיפרץ מוסקיטו אינו יצירה קולנועית אמנותית הבאה לשקף קטע־יחידים, אלא סיפור המובא במאמצות הקולנוע. סיפור בידיוני, הסובל מן הסכמאטיות של כל סיפור בדיוני. יש בו מתח, אין בו עומק.

אלי פוקס הוא אמריקאי המתגעגע אל האידיאלים האכזרים של ארצות־הברית — הפשטות, העבודה העצמית, החלוציות, היושר. הוא רואה סביבו רק סמים, פשע, עבודה רעה, התנוונות כללית. הוא מחליט לברוח מאמריקה השוקעת, העומדת להיהרס בשואה גרעינית, ולייסד עולם חדש בג'ונגל — מקום שבו יתפרנסו הכל מעבודה עצמית, שבו איש לא ינצל את הוולת, שבו לא תהיה דריסת־רגל למוצרי התרבות הקולקלת. רגלו הוא רגל ההגיון החילוני, הדוחה את ריבירי־הכונ של הרת הממוסחרת ושאר צורות הניצול.

הוא מייסד מושבה זאת בג'ונגל. זו משגשגת ופורחת, חלקת גן־עדן. אך אייכותולת של הגיבור להתפשר היא בעוכריו. כדי להתגבר על בריונים המבקשים לך את המושבה, הוא גורם לאסון. הקנאות האידיאליסטית שלו מעבירה אותו על דעתו. מי שרוצה, יכול לראות בכך אלגוריה ציונית. מיפרץ מוסקיטו יכול להיות גם מיפרץ חיפה, נהלל, חלוצים, מייבשי־כינות, בריחה מהשואה (הנאצית, לא הגרעינית), מלחמה בערבים, חלום ושכירו.

סרט המעורר למחשבה, אך שאין בו חווייה אנושית, כמו בשני האחרים.

שיווקו בסיונות תצלומים של חיילות־צה"ל הנושאות רובים, ורימינו את כל העולם. אך החיילת נשארה השיפחה של צה"ל, כשם שהאשה בקיבוץ היא כיום השיפחה של הקולקטיב. מחלום המייסדות לא נותר כמעט דבר.

הצעירה באוניה האמריקאית סיפרה שיש על סיפונה 300 נשים. אני מציע לפמיניסטיות הישראליות לדחות מאבקים של

מהבכך, גם אם יש להם ערך סימלי, ולהתחיל להילחם מאבק ישראלי אמיתי, על מקומה של האשה בצה"ל, כפיקוד הגבוה, ביחידות השרה, בטייסות ובצי.

עיצאם ואמיל

התיאטרון דויטשש שארשפיל־האוז (בית החצות הגרמני) בהאמבורג שלח לי את הסכומים למחזהו של ירושע סובול, הפלסטטיני, המוצג שם מזה חודש.

זהו חוברת יפהפיה. נרמה שלא הושקע בה פחות מאשר בהעלות המחזה עצמו.

מכילון המזמחה ובה בארץ כפרס עיצאם סרטאוי מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראל־פלסטיני, מוקדשים לאישיות של סרטאוי כמה עמודים כחוכרת — תצלום פניו, תצלומי ההתנשקות בחייו וגופתו, ופרק ארוך מסיפרי אויב, אחי המתאר את הייש. (בגלל סיבה זו טרח התיאטרון ברוב אדיבותו לשלוח לי את החוברת.)

כדי לאזן את התמונה, מוקדשים כמה עמודים כחוכרת לאמיל גרינצווייג — תצלומי הפגנה, כמה דקות לפני הירצחו, תמונת גופתו על הארץ, ראיין עליו עם שלומית כנען, תיאור ההפגנה בידי שולמית הראבן.

יש כחוכרת רשימה של האירועים העיקריים כסיכום היש־ראליפלטטיני מאז עליית הבייל"ויים, וכמוכן דברים על המחזה והמחזאי, בליווי תמונות.

התכנית למחזה של סובול בהאמבורג

מר שימעון פרס מסר לוועדת־החוקר־הביטחון של הכנסת כי בין ישראל, ירדן ומצרים הושגה הסכמה על 10 נקודות לגבי הוועדה הבינלאומית לשלום כמיוזרה התיכון, ורק לגבי שלוש נקודות נותרו חילוקי־דעות.

משמע: 3:10. תוצאה יפה לכל הדעות.

מר פרס שכח לפרט את הנקודות שעליהן יש ואין הסכמה. אני שמח למסור פרטים אלה לציבור.

יש הסכמה על הנקודות הבאות: כל משתפי הוועדה היו מעל לגיל 18; יהיה מותר להופיע בלבוש מערבי או מיוזחי; הדיונים ייערכו בישיבה; הדיונים לא יתחילו לפני השעה 8.30 בבוקר ולא ייארכו אחרי השעה 22.30 בערב; השפות הרשמיות יהיו אנגלית, צרפתית ורוסית; יהיה תרגום ברומני; מזכיר־האום יישא דבר־ברכה; יהיה מותר לעשן בזמן הישיבות; בעת הדיונים לא יוגשו משקאות אלוהוילים, לא יתקיימו דיונים בימי שבת, ראשון ושישי כששוק.

לעומת זאת, לא הושגה הסכמה על שלוש הנקודות הבאות: מי ישתתף בוועדה, מה תהיה מטרתה ומתי היא תיערך.

לך אל הקיצוני

עמירם ניר אמר לג'ורג' בוש, סגן־נשיא ארצות־הברית, שישיר אל מחפשת קשרים עם היסודות הקיצוניים באיראן. לפי הדיווח האמריקאי, אמר ניר שאין טעם להתקשר עם "מתונים", כי אלה אינם מסוגלים לקיים הבטחות. רק הקיצוניים מסוגלים לכך.

היו הכחשות, אך אני מאמין לאמריקאים. אני מכיר את ניר כאדם הגיוני, והדברים שחובא בשמו הם הגיוניים. הדיבורים על איראנים "מתונים" הם קישקוש, כמו הדיבורים על פלסטינים "מתונים".

אליאס פרג' יכול להיות אדם נהדר. המלך חוסיין יכול לדבר אנגלית נהדרת. ראשי אגודות־הכפרים יכולים להיות ציונים למהדרין. אך אף אחד מהם אינו יכול לספק את הסחורה. את הסחורה יכול לספק רק יאסר ערפאת. ואילו אפשר היה לכלול כמשא־זמתן גם את היסודות הקיצוניים ביותר של אש"ף, זה היה כראי.

לפי העיקרון הזה פעל אנוור אל־סאדאת, כאשר פנה אל מנחם בגין, טרוריסט־לעבר וקנאי לאומני, ולא אל יצחק רבין ושימי עון פרס. אלה לא היו מסוגלים לעשות שלום ולפנות את השטחים.

כאשר אתה עושה עסק עם מתון, אתה נמצא רק בראשית הדרך. על־יך להתעסק עוד עם הקיצוניים. אך כאשר אתה עושה עסק עם הקיצוניים, מעבר לו אין כלום, חוץ מנאולה כהן ואבונידאל, אנשים שיסרכו תמיד לכל דבר, אך שאין כוחם מספיק לחבלה אמיתית.

ראש גודל

אני מתפעל מחוצפתו של אמיר דרורי.

דרורי היה מצביא מלחמת־הלבנון, מילחמה שכולה מלאה וגרושה בכישלונות צבאיים מכל הסוגים, מילחמה שבה אף עוצ־בה בישותית אתה לא הגיעה למטרתה כמועד, אם הגיעה בכלל. הכישרון האמיתי של דרורי הוא בהליכה בין הטיפות. רפאל איתן מעליו ואביגדור כרנגל מתחתיו הואשמו בכישלונות, אך לא הוא. רפול מעליו ועמוס ירון מתחתיו הורשעו באחריות. הע־קיפה" לטבח צברה ושאתילה, אך הוא יצא חלק. משה לוי, גם הוא אחד הביזיונרים של אותה מילחמה, לחם למענו כארי.

אם אתה נכשל, שתוק ולך בשקט. אבל דרורי החליט ללכת ברעש, תוך הטחת האשמות לכל עבר כמו מיקלע שיצא מכלל שליטה. איימינו של דרורי כרמטכ"ל מסוכן לישראל יותר, כך מסתבר, מאשר הכוחות המשולבים של סוריה, ירדן ועיראק. אם היה ספק בנכונות ההחלטה שלא להפקיד בידי איש את האחריות לביטחון המדינה, הרי בא דרורי עצמו וסילק כל ספק. ואשר לשאר האלופים הנרטישים את צה"ל בטריוקו־דלת — גם זו עוות־מצת. מותר לגנרל לפרוש, ביחוד כאשר הוא נוכח לדעת כי אין לו סיכוי להגיע אל התפקיד העליון, אך הרעש וההמולה שמקימים אלה הם בגדר הפקרות. כשעתה התלוננו על תופעת "הראש הקטן" בצה"ל. נרמה כי בצמרת יש כמה ראשים גדולים מדי.

נשים במטסת

כמשך כמה שניות ראו הישראלים ולא האמינו למראה עיניהם: נערות חניניות משרתות באוניות־הענק הקרובות של חיל־הים האמריקאי.

(אני מציע לוותר על המלים המגושמות "נושאת־מטוסים", ולקרוא לאוניה זו "מטסת", על מישקל "משחתת" ו"סירית", שהרי תפקידה הוא להטיס מטוסים, כפי שתפקידן של הן הוא להשחית צוללות ולסיירי בים.)

בארץ אין אף חלום על כך. נשים כספינות קרובות של חיל־הים? חלילה!

ובעצם, מרוע לא? אין כספינה תפקידים המיניכים כוח גופני כה רב. עדיין אין אשה יכולה לעמוד בהם. כל מה שנבר יכול לעשות באוניה, יכולה לעשות גם אשה. ואם דרושים תאי־שריר תים כפולים — אז מה?

הירוור פשוט זה מראה עד כמה מפגרת ישראל כיום אחרי ארצות־המערב בכל הנוגע למקומה של האשה בחברה. פעם